

«Внутрішні проблеми під час реформування навіть складніші, ніж зовнішні. Бо кожного треба переконати...». За словами кандидата юридичних наук Михайла Кочерова, на етапі роздержавлення ЗМІ чекають як зовнішні, так і внутрішні проблеми, викликані суперечностями і недопрацюваннями закону.

Фахівці столичної юридичної компанії HLB Ukraine Legal Services, яку представляє пан Кочеров, на прохання НСЖУ дають певні поради редакторам комунальних ЗМІ.

Внутрішні проблеми – це внутрішній розподіл

– У питанні розподілу часток між засновниками немає нічого складного, вже все це проходили: схожі ситуації виникали під час приватизації – тоді для спільної участі у приватизації громадяни засновували господарські товариства, а члени трудового колективу – товариства покупців, були й порядки реформування колгоспів і радгоспів під час створення колективних сільськогосподарських підприємств, і на кожному етапі поставало питання визначення розміру паїв частки члену трудового колективу, – коментує Михайло Кочеров. – На сьогодні деякі положення є чинними, там дуже детально, покроково з прикладами наведено способи, як можна визначити участь працівника і його частку в майні підприємства. Є методика обчислення розміру індивідуальних майнових паїв членів колективу. Але щоб її обрахувати, є ще методика визначення трудового внеску членів трудового колективу. А також – достатньо аргументовані рекомендації, як реалізувати ці методики.

Як пояснює юрист, за правилом аналогії закону можна скористуватися такою методикою та визначитися із розміром члену трудового колективу редакції, а отже узгодити питання частки у статутному капіталі майбутнього суб'єкта господарювання..

– Ви можете зіткнутися з такою ситуацією, що, скажімо, ви працюєте редактором 3 роки, підняли газету, щось досягли. А ваш кур'єр працює 40 років. Відтак його частка – ніби буде більшою. І таких внутрішніх протиріч не уникнути, – зауважує пан Кочеров.

Яку форму господарювання обрати?

За словами Михайла Кочерова, на сьогодні в Україні найбільш розповсюдженими організаційно-правовими формами є приватне підприємство і товариство з обмеженою відповідальністю. Трудові колективи редакцій комунальних ЗМІ можуть обрати одну з таких форм. Однак із другою формою господарювання (ТОВ) – набагато складніше – тут Закон про реформування ЗМІ «конфліктує» з іншими законодавчими актами.

– Відразу раджу не створювати ТОВ. Для цих товариств передбачений порядок

переходу часток у статутному капталі та оплата вартості майна при виході особи зі складу учасників. Натомість, Закон про реформування забороняє повернення частки, така частка повинна бути розподілена між іншими засновниками. Доводити реєстратору, що норми Закону про господарські товариства повинен використовуватися лише у частині, що не суперечить Закону про реформування буде складно, з цим неодмінно виникнуть проблеми, – зазначає експерт.

Приватне підприємство більш зрозуміле для реєстратора. У такому випадку, на відміну від господарського товариства, ТОВ, законом не врегульований порядок прийняття рішень, кворумів, визначення статутного фонду та порядку внесення, підтримання вартості чистих активів на кінець фінансового року.

– Якщо ви визначите самостійно деякі питання, які для вас більш-менш прийнятні, державному реєстратору нічого не залишиться, як лише зареєструвати статут, бо він не буде шукати в статуті положень, які в нього будуть викликати якісь питання...

– Закон не передбачає вимог до статуту приватного підприємства, є тільки загальні вимоги, які притаманні для всіх статутів суб'єктів господарювання – це мета і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутного капіталу, склад і компетенція органів управління, розподілу прибутків та збитків тощо.

Тому якщо з боку співзасновників немає настійливих рекомендацій реєструватися саме

як ТОВ, – ліпше реєструватися як приватне підприємство.

І тут не варто забувати, що майно комунальних редакцій не стане власністю того чи іншого члена колективу, у члена трудового колективу виникнуть лише корпоративні права, суб'єктом права власності залишиться юридична особа.

– Під час перетворення буде проведена інвентаризація та оцінка всього майна, буде складений передавальний акт, до якого увійде все це майно. За існуючими методиками та загальним рішенням трудового колективу буде визначений справедливий вклад кожного працівника, який і буде становити його частку у майбутньому капіталі підприємства. Голоси будуть визначаються пропорційно внескам. Відповідно, до цього і буде відбуватися голосування, тому, якщо на сьогодні Іванов – директор який є одночасно головним редактором і він не влаштовує трудовий колектив як його керівник, то завтра працівники, які набули голоси у вищому органі управління, зможуть проголосувати на призначити нового керівника. Отже, новий Закон надає трудовому колективу фактичні важелі впливу у цьому питанні.

Підводним каменем в управлінні справами ТОВ є те, що ця форма господарювання не дозволяє швидко приймати рішення, про проведення зборів повідомлення повинно бути зроблено не менш як за 30 днів до їх скликання. Порушення цього порядку дозволяє скасовувати ці рішення, а звернутися до суду може будь-хто з учасників, якщо його своєчасно не повідомили.

– На сьогодні для ТОВ одна з головних проблем – це дотримання порядку проведення зборів. Як зазначив Верховний суд, права учасника товариства можуть бути визнані порушеними внаслідок недотримання вимог закону про скликання і проведення загальних зборів, якщо він не зміг взяти участь у них, належним чином підготуватися до розгляду питань порядку денного, зареєструватися для участі у загальних зборах. Те, що у людини всього 3% голосів, не значить, що вона не змогла б переконати всіх решту учасників прийняти інше рішення. В результаті рішення зборів скасовується, робота призупиняється... Якщо для ТОВ існує момент строгого регламентування порядку проведення і повідомлення учасників, то для приватних підприємств закон таких вимог не встановлює, це питання залишається у віданні самих засновків, які можуть встановити більш прийнятні строки. Відповідно більш пільгові умови в оперативності прийняття рішення за приватним підприємством. Тому для себе прийміть рішення, – радить юрист.

Михайло Кочеров радить газетяркам шукати компроміс із визначенням порядку обрахунку розміру частки кожного із працівників. Прорахувати приблизну дольову участь кожного члена колективу. Адже люди, які зробили для газети більше, врешті можуть лишитися в меншості. І навіть прибиральник може подати до суду і призупинити реорганізацію.

– Конституція гарантує кожній особі звернення до суду для захисту своїх прав та інтересів. Відповідно в будь-якій редакції може з'явитись особа, яка буде не згідна з перерозподілом часток комунального майна, відповідно, вона подасть позов про і скасування держреєстрації, тому що ця людина буде вважати, що рішення було прийнято неправомірно, бо її обділили ... Внутрішні проблеми, на мій погляд, навіть складніші, ніж зовнішні, тому що треба буде кожного переконати, що розподіл мана чесний.

Питання з приміщеннями – що варто знати

Також юристи звертають увагу на те, що і для учасників першого етапу, і для учасників другого етапу передбачено пільгову оренду приміщень на 15 років для газетної діяльності. Здавати в суборенду ці приміщення газета не може. Для приміщень встановлюється пільговий розмір орендної плати, який складає лише 1 грн. Договір оренди приміщення буде укладатися із місцевими органами самоврядування, це досить тривалий процес, тому слід заздалегідь поквартитися та вже зараз починати працювати у цьому напрямку, щоб, як тільки реєстрація суб'єкту господарювання відбудеться, відразу подавати пакет документів для оренди.

Ще один момент, про який треба пам'ятати: договір оренди буде підпорядкований Закону про оренду державного і комунального майна, то будуть відповідні умови дотримання договору, і за цим законом достатньою підставою для розірвання є недотримання орендарем будь-якої умови. Тобто, на відміну, наприклад, від приватного бізнесу, у цьому законі більш жорсткі умови його виконання.

– Щоб у вас не вийшло так, що згідно з Законом, ви повинні належним чином утримувати ці приміщення (дотримання температурного режиму тощо), то ви розрахуйте собі витратну частину. Бо коли орендодавці зобов'язані укласти договір, це не значить, що не треба дотримуватись закону та цей договір не зможуть з Вами розірвати

Тому варто заздалегідь зважити, чи потрібні всі ці приміщення – чи зможе газета їх утримувати.

«На сьогодні частина проблем, які виникають у регіонах, могла б бути вирішена, якби була готовність до компромісу. Я розумію, якщо редакцію взагалі виганяють на вулицю, тоді повний конфлікт неминучий, але якщо можна знати якісь рішення – то треба зважувати і прораховувати, чи варто конфліктно відстоювати якісь позиції, що не є принциповими.»